

کدام تفکر عبادت است؟

|| سردبیر ||

موشک‌های دوربرد، اندیشهٔ ادیسون مخترع لامپ (برق)، تلاش‌های گوتنبرگ برای اختراع صنعت چاپ و الکساندر گراهام بل برای اختراع تلفن و... که به برکت این اندیشه‌های بلند که شاید برخی چند روز، چند ماه و شاید چند سال به طول انجامیده و جامعه‌ای را از خطرات بزرگ رهانیده و جهانی به آسایش رسیده است، نمونه‌های بارزی از «تفکر» است. البته اجر عبادت از تفکر، ابعاد دیگری را نیز شامل می‌شود. مثلاً وقتی معلمی، بخش زیادی از زمان استراحت شبانه‌اش را به مشورت با دیگران، مطالعه و بررسی شخصی می‌پردازد و اندیشه‌ورزی می‌کند تا مشکلی از دانش‌آموزان کلاسش را حل کند، در واقع این عمل او عبادت است.

مدیر مدرسه‌ای که تجارب و اندیشهٔ خود را به کار گرفته و ساعت‌ها فکر می‌کند تا مشکل معلم مدرسه‌اش را به روش درست و آبرومندانه‌ای مرتفع سازد، این بخش از زمان اندیشیدن او که منجر به حل مسئله و معضل فردی می‌گردد، عبادت خواهد بود. اما میزان ثواب آن (هفت ساعت، هفت روز، هفت ماه، هفت سال و یا هفتاد سال) نزد خداست و بس. مهم آن است که تفکر کنیم و بدون تفکر و عقلانیت کاری را انجام ندهیم. لذا تفکری عبادت است که به برکت عقلانیت و خردورزی منجر به حل مسئله‌ای فردی و اجتماعی شود و نتایج ناشی از حل آن مسئله، به حال افراد جامعه مفید باشد.

شنیده بود یک ساعت تفکر بالاتر از هفتاد سال عبادت است. آری فقط شنیده بود! می‌گفت: «دو روز است هر چه فکر می‌کنم، نمی‌دانم ساعت مچی‌ام را کجا گذاشته‌ام. به نظر شما من عبادت کرده‌ام؟!» تعجب نکنید! برخی از ما برداشت‌مان از سخنان بزرگان علم و دین، همین قدر ساده‌اندیشانه است. تصور می‌کنیم آنچه می‌فهمیم؛ همان درست است. معیار، خودمان هستیم و درک و برداشت خودمان. به عبارت دیگر، آیا این که صبح تا عصر برای پیشبرد کارمان فکر کرده و همهٔ ظرفیت‌های ذهن‌مان را مشغول انجام کار کنیم، عبادت کرده‌ایم؟ راستی کدام تفکر با چه ویژگی‌ها و فرایندی عبادت محسوب می‌شود؟ آیا هر تفکری عبادت است. چنانچه این نوع تفکرات را عبادت نشماریم، پس کدام تفکر می‌تواند عبادت محسوب شود؟

درواقع به اقدامات اندیشمندانهٔ توأم با عقلانیت و بصیرت که به‌طور نظام‌مند، علمی و اصولی منجر به حل مسئله و معضلی فردی و اجتماعی شود تفکر می‌گویند. به‌عنوان مثال؛ اقدام متفکرانهٔ امام خمینی (ره) برای حضور مردم در خیابان‌ها به‌رغم اعلام حکومت نظامی توسط رژیم پهلوی، نقشهٔ اندیشمندانهٔ شهید دکتر مصطفی چمران در شکستن حصر سوسنگرد، تلاش دانشمندان ایرانی در ساخت سلول‌های بنیادی، جدیت ذهنی و کنجکاوانهٔ شهید تهرانی‌مقدم در ساخت

